

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/19-007827-033
Otsuse kuupäev	24. märts 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Enn Tonka, liikmed Arno Sillat, Heli Pöder
Tarbija	
Kaupleja	osühing SessiFE, 11524700
Tarbija nõue	Ostuhinna tagastamine
Asja läbivaatamise aeg	20. märts 2020

Resolutsioon:

Tunnistada tarbija müügilepingust taganemise õiguspärasust.

Tarbijal tagastada auto kauplejale ja kauplejal tagastada auto eest saadud 11 500 eurot.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija ostis kauplejalt 20.06.2019 kasutatud sõiduauto Volvo V60 reg märk 810 BRD, VIN kood YV1FW8850D1115483 hinnaga 11 500 eurot. Tarbija on auto eest täielikult tasunud. Auto24.ee avaldatud müügikuulutuse kohaselt oli auto läbisõit 128 000 km. Kuulutuse muu informatsioonina oli märgitud, et auto oli ideaalses korras, ei vajanud lisainvesteeringuid. Augustis 2019 selgus, et auto tegelik läbisõit oli oluliselt suurem müügikuulutuses märgitust. Eeltoodud asjaoludel esitas tarbija 13.09.2019 tarbijavaidluste komisjonile avalduse milles avaldas, et soovib lepingust taganeda ja saada tagasi auto eest makstud 11 500 eurot. Tarbija märgib avalduses, et pöördus vahetult pärast auto tegeliku läbisõidu teadasaamist telefoni teel kaupleja poole. Kaupleja selgitas tarbijale, et tema ei tea sellest midagi ning tema tarbija võimalikku nõuet ei rahulda. Tarbija esindaja (Assum Õigusbüroo, Marko Woronowicz) 04.10.2019 kirjutas komisjonile selgitas tarbija, et auto oli imporditud Itaaliast ja selle läbisõit enne Eesti registreerimist oli vähemalt 203 935 km (AutoDNA.ee väljavõte). Tarbija sooviks oli ka selles kirjutas lepingust taganemine ja ostuhinna tagasisaamine. Vastates kaupleja 18.11.2019 asjas antud kirjalikule seisukohale selgitas tarbija esindaja, et kaupleja tegutses majandus- või kutsetegevuse raames ning vaidluse läbivaatamine on komisjoni pädevuses. Kaupleja selgitas, et tema ostis A1 Autokeskuselt auto läbisõidu näiduga 45 000 km ja tema ei ole läbisõitu manipuleerinud, tuleb jätta tähelepanuta. A1 Autokeskuse kaasamist ei pea vajalikuks. Kuigi autole tegi ülevaatus Volvo esindaja Info Auto, ei olnud võimalik auto läbisõitu kontrollida, sest viimasel on võimalik kontrollida vaid garantii aja jooksul kogutud andmeid. Tarbija esindaja ei nõustu kauplejaga selles, et välisel vaatlusel on võimalik auto

läbisõitu hinnata. Tarbija esindaja ei nõustu ka kaupleja väitega selles, et oluline lepingurikkumine ei ole tõendatud, samuti selles, et autoDNA.ee väljavõte ei tõenda midagi. Tarbija esindaja selgitas, et tegemise oli olulise lepingurikkumisega, sest hodomeetri näitu on manipuleeritud, väidetavat rohkem kui 50%. AutoDNA.ee raportist on selgelt näha piltide ja VIN koodi järgi, et tegemist on vaidlusaluse sõidukiga. Väide, et autoDNA.ee raportit ei saa võtta tõesena, ei pea paika. Augustis 2019 käis tarbija AS-is Amserv sooviga osta uus auto ning anda sissemaksiks tarbija Volvo. Amserv keeldus autot vastu võtmast, sest autoDNA.ee andmetel oli auto läbisõit 2015 aastal üle 200 000 km. Tarbija esindaja ei nõustu kaupleja seisukohaga, et lepingust taganemiseks puudub alus, sest lepingut ei ole oluliselt rikutud. Tarbija ei nõustu ka kaupleja väitega, et taganemise avaldus ei ole esitatud mõistliku tähtsaja jooksul, samuti ei esine vastutusest vabastamise asjaolusid. Lisaks on tarbija esindaja esitanud komisjonile tõendid, mille kohaselt on autot pärast selle ostmist remonditud kokku 874,04 euro eest. 04.10.2019 esitas tarbija esindaja kauplejale lepingust taganemise avalduse. Tarbija esitas komisjonile järgmised tõendid: autoDNA.ee 09.08.2019 raport, sh arhiivifotod sõidukist; arved autole tehtud remontide kohta; SessiFE OÜ müügilepingu 08.09.2019 ja õiendi müügihinna tasumise kohta.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja tarbija nõuet ei tunnistanud ja vaidles sellele vastu. Kaupleja esindaja vandeadvokaat Siret Saks esitas selgitused 18.11.2019. Kaupleja kinnitab, et tarbija ja kaupleja sõlmisid 20.06.2019 auto Volvo V60 müügilepingu. Auto hind oli 11 500 eurot. 04.10.2019 edastas tarbija esindaja kauplejale eelnimetatud lepingust taganemise avalduse. Enne komisjoni poole pöördumist ei ole tarbija pöördunud kaupleja poole vaid on teinud seda paralleelselt. Auto müüja näol ei ole tegemist kauplejaga tarbijakaitseaduse (TKS) § 2 lg 2 (tegelikult TKS § 2 lg 1 p 2 – komisjoni märkus) mõistes. Müüja majandus- või kutsetegevuseks ei ole sõidukite ost ja müük. Tarbijalemüügi sätteid ei kohaldu, kuna müüja ei müünud autot oma majandus- ega kutsetegevuses (vt 21.12.2018 Pärnu maakohtu lahend tsiviilasjas nr 2-17-13275). TKS § 22 lg 2 (tegelikult TKS § 40 lg 3 – komisjoni märkus) on tarbijakaebuste (peab olema –vaidluste- komisjoni märkus) komisjon, mis lahendab tarbija ja kaupleja vahelisi vaidlusi. TKS § 27 lg 1 p 1 (tegelikult sätestab TKS § 27 abi tarbijale piiriüleste vaidluste korral – komisjoni märkus) kohaselt ei edastata kaebust komisjonile, kui vaidluse lahendamine ei kuulu komisjoni pädevusse. Seega ei ole võimalik nimetatud vaidluse lahendamiseks pöörduda tarbijakaitsekomisjoni. Kaupleja ostis auto A1 Autokeskusest läbisõiduga 45 000 km. Mingil juhul ei ole kaupleja hodomeetri näiduga manipuleerinud. Menetlusse tuleb kaasata A1 autokeskus. Lepingust taganemiseks puudub alus, oluline lepingurikkumine ei ole tõendatud. AutoDNA väljavõte ei tõenda auto läbisõidunäidu manipuleerimist. AutoDNA on oma tingimustes märkinud, et ei vastuta informatsiooni tõelevastavuse eest. Tuleb läbi viia (kui see on võimalik) ekspertiis, tuvastamaks auto tegelik läbisõit. Ei ole arusaadav, kuidas Amserv tuvastas läbisõidu mittevastavuse. Lepingust taganemiseks puudub alus, sest rikkumine, millele tarbija viitab ei olnud müügilepingus kokku lepitud. Läbisõidu näol ei ole tegemist müügilepingu tingimusega. Isegi juhul, kui pooled selles kokku leppisid ei ole tegemist olulise puudusega. Ostja on märkinud, et kuna tegelik läbisõit on suurem, on ka auto turuväärtus väiksem. Ostja väited väidetava turuhinna kohta ei ole õiged. Ostja ei ole taganemise avaldust esitanud mõistliku aja jooksul. Ostja sai mittevastavusest teada augusti alguses, autoDNA.ee väljavõte pärineb 09.08.2019. Ostja

pöördus müüja poole ligikaudu kaks kuud hiljem. Müüja ostis auto A1 autokeskusest sellise läbisõiduga (lisa 1-2 auto kuulutus). VÕS § 103 lg 2 kohaselt on rikkumine vabandata, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatult jõe tõttu. Olukorras, kus müüjal ei olnud võimalik mõjutada hodomeetri näitu, ei vastata müüja ka siis, kui kohustuse rikkumine ilmneks. Lepingust taganemise korral on müüjal õigus nõuda kasutuseeliseid. Kohtupraktika kohaselt on kasutuseelise suuruseks 0,4 – 1% auto müügihinnast iga 1000 km kohta. Kaupleja on lisanud selgitustele auto24.ee A1 autokeskuse auto müügikuulutuse mille alusel ta selle ise ostis.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon hinnanud kogutud tõendeid kogumis, leidis, et tarbija avaldus kuulub rahuldamisele. Komisjon selgitab, et vaidlus tarbija ja kaupleja vahel on komisjoni pädevuses ning kohaldada tuleb sätteid, mis reguleerivad suhteid kaupleja ja tarbija vahel, tegemist on tarbijavaidlusega. TKS § 40 lg 3 kohaselt on komisjoni pädevuses lahendada tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid nii riigisiseseid kui ka piiriüleseid tarbija algatatud tarbijavaidlusi, mille üheks osapooleks on kaupleja, kelle asutamiskoht on Eesti Vabariigis. Kaupleja esindaja väidab, et autode müük ei ole kaupleja põhitegevuseks ja seetõttu ei ole ka auto müügileping sõlmitud kaupleja majandus- ja kutsetegevuses ja ta ei saa olla kauplejaks TKS tähenduses. Kaupleja esindaja viitab Pärnu maakohtu 21.12.2018 lahendile nr 2-17-13275. TKS § 2 lg 1 p 2 defineerib kauplejat füüsilise või juriidilise isikuna, sealhulgas avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema majandus- või kutsetegevusega. Äriühingul ei ole võimalik sõlmida müügilepinguid väljaspool majandustegevust, olenemata sellest, millised on tema põhilised tegevusalad. Ka äriühingule mittevajalikuks muutunud vara müük on majandustegevus ning oluline ei ole sellise tegevuse regulaarsus. Erinevalt juriidilisest isikust saab füüsiline isik teha tehinguid nii majandus- ja kutsetegevuses, kui eesmärkidel, mis ei ole sellega seotud. Füüsilise isiku sõlmitud tehingute puhul tuleb seaduse õige kohaldamise huvides välja selgitada, kas ta tegutses kutse- või majandustegevuses või eesmärkidel, mis pole sellise tegevusega seotud. Kaupleja esindaja osundatud kohtulahendis on kostjaks/müüjaks füüsiline isik. Kohus märkis, et kuigi füüsiline isik võib tehingu teha tegutsedes kutse- ja majandustegevuses, tuleb majandus- või kutsetegevuse tuvastamisel võtta arvesse mitmeid kriteeriume, nagu lepingute sõlmimise püsivus ja maht, lepingute põhitingimused, tehingupoolte vahelised suhted jm asjaolud. Eelnev ei ole kohaldatav juriidiliste isikute puhul. Seega kaupleja vastab TKS § 2 lg 1 p 2 määratlusele. On võimalik, et kaupleja esindaja vastuses sisalduvad viited TKS paragrahvidele tulenevad asjaolust, et ta on kasutanud tarbijakitseseadust, mis tunnistati kehtetuks praegu kehtiva 01.03.2016 jõustunud tarbijakaitse seaduse §-s 82.

Kaupleja vastu lepingutingimustele mittevastavusest tuleneva nõude esitamiseks peab tarbija tõendama lepingutingimustele mittevastavuse olemasolu VÕS § 217 tähenduses. Selle paragrahvi lõikes 1 sätestatakse, et asi peab vastama lepingutingimustele, eelkõige koguse, kvaliteedi ja pakendi osas ning lõike 2 p 1 alusel ei vasta asi lepingutingimustele, kui asjal ei ole kokkulepitud omadusi. Auto24.ees avaldatud müügikuulutuse kohaselt oli auto läbisõit 128 000 km ning auto oli ideaalses korras. Komisjonile esitatud dokumendis Müügileping kinnitab kaupleja esindaja, et auto müüdi sellises seisukorras nagu kuulutus kirjas oli. Tarbijal oli õigus sõiduki läbisõidu hindamisel ja ostuotsuse tegemisel tugineda kuulutuse

märgitud läbisõidumõõdiku näidule. Seega auto kuulutusel märgitud auto läbisõit oli müügilepingus kokku lepitud. Tarbija on auto tegeliku läbisõidu määranud autoDNA raporti alusel. Tarbija on esitanud tõendid, milles nähtub, et raport käib just tarbija Volvo kohta. Nähtuvalt raportist oli auto läbisõit 25.11.2015 203 935 km. Raporti osaks olevate arhiivifotode kohaselt oli läbisõit 204 015 km. Komisjon loeb tõendatuks, et auto tegelik läbisõit sellele tarbijale üleandmise ajal oli oluliselt suurem, kui müügikuulutusel märgitud 128 000 km. Vaidluse lahendamise seisukohalt ei oma tähtsust, kui suur oli auto täpne läbisõit tegelikult, tõendada tuli asjaolu, et see oli suurem, kui kaupleja esitatu. Komisjon möönab, et autoDNA saadud läbisõit ei pruugi vastata täpselt tegelikule, kuid see ei saa olla väiksem, kui raportis nimetatud. Asja materjalidest selgub, et Amserv AS tuvastas auto läbisõidu autoDNA andmetele tuginedes. Seepärast ei ole vaja saada temalt täiendavaid selgitusi, kuigi kaupleja vastuses on märgitud, et talle jääb arusaamatuks, kuidas AS Amserv tuvastas auto läbisõidu. Auto lepingutingimustele mittevastavus on tõendamist leidnud.

Tarbija avalduses komisjonile on märgitud, et ta pöördus vahetult pärast auto läbisõidu kohta andmete saamist telefoni teel kaupleja poole. Kaupleja keeldus tarbija probleemiga tegelemast. Tarbija ei ole sellise telefonipöördumise kohta üheselt arusaadavaid tõendeid esitanud. Kuigi eluliselt on usutav, et tarbija kaupleja poole pöördus, ei ole komisjonile siiski esitatud tõendeid, millest see üheselt järelduks. Kaupleja sellisele telefoniteavitusele vastu ei vaidle. Kaupleja 18.11.2019 vastuses heidetakse tarbijale, ette ta ei ole tarbijavaidluste komisjoni poole pöördumisele eelnevalt pöördunud kaupleja poole, vaid on teinud seda paralleelselt. Lisaks sellele ei ole tarbija taganemisavaldust, mis kaupleja kinnitusele esitati 04.10.2019, esitanud mõistliku aja jooksul, mistõttu taganemine on vastuolus heade kommetega ja mõistlikkuse põhimõttega. Samas möönab kaupleja, et tarbija sai auto lepingutingimustele mittevastavusest teada 09.08.2019 (autoDNA väljavõtte kuupäev). Kaupleja poole pöördus tarbija ligikaudu 2 kuud hiljem (04.10.2019). VÕS § 220 lg 1 sätestatakse, et ostja peab teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta asja lepingutingimustele mittevastavusest teada sai või pidi teada saama. Tarbijalemüügi puhul peab tarbija teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest kahe kuu jooksul pärast seda, kui ta sai mittevastavusest teada. Tarbija taganemisavaldus on esitatud seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Puudub vajadus ja võimalus hinnata seaduses sätestatud tähtaja mõistlikkust. Asjaolu, et tarbija esitas taganemisavalduse samal ajal tema avalduse menetlemisega Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve ametis ei riku kuidagi kaupleja seadusega kaitstavaid õigusi ja huve. Ka pärast tarbijalt taganemisavalduse saamist oli kauplejal võimalus võtta seisukoht tarbija nõude suhtes, st sellega nõustuda või vaielda sellele vastu. Viimast kaupleja ka tegi.

Vastavuses VÕS § 218 lg 2 vastutab müüja tarbijalemüügi puhul asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale. Tarbijalemüügi puhul eeldatakse, et kuue kuu jooksul asja ostjale üleandmise päevast ilmnenuid lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal. Kauplejapoolne lepingutingimuste rikkumine oli oluline, mis annab tarbijale võimaluse VÕS § 101 lg 1 p 4 ja 116 lg 1 alusel lepingust taganeda. Tulenevalt VÕS § 222 võib kaupleja asja lepingutingimustele mittevastavuse korral asja parandada või asendada lepingutingimustele vastavaga. VÕS § 223 lg 1 alusel loetakse müüjat müügilepingu tingimusi oluliselt rikkunuks ka siis, kui asja parandamine või asendamine ei ole võimalik. Tarbija auto tegeliku läbisõidu vähendamine hodomeetri ebaõige näiduni on võimatu. Samuti puudub kauplejal reaalne

võimalus auto asendamiseks lepingutingimustele vastavaga. Iseenesest on usutav, et kaupleja ei teadnud auto tegeliku läbisõidu ja hodomeetril kajastuva erinevusest. Samas ei näe VÕS 218 ega ka üldine võlaõigusseaduse lepingulise vastutuse süsteem vastutuse eeldusena ette kohustuse rikkuja teadmist oma kohustuse rikkumisest ega asja puudusest. Seega ei saa vastutuse määratlemisel arvestada kaupleja väidet, et ta ise ei ole läbisõidu näitu muutnud.

Kaupleja vastuses on märgitud, et kauplejapoolne lepingutingimuste rikkumine on vabandata, sest kaupleja rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõuna kirjeldatakse asjaolu, et kaupleja ise ostis auto A1 Autokekuselt läbisõiduga ligikaudu 45 000 km (kaupleja esitatud auto24.ee avaldatud A1 Autokeskuse müügikuulutus) ja ei kontrollinud tegelikku läbisõitu. Kaupleja vastuse kohaselt oli tarbijal võimalus veenduda ka hodomeetri näidu korrektsuses margiesinduses või uurida, kas auto seisund on vastav hodomeetril olevale läbisõidule. Samasugune võimalus oli ka kauplejal, ajal, mil ta auto omandas. VÕS § 103 lg 2 peetakse silmas sündmusi ja olukordi, mida võlgnik ei saanud mõjutada või lepingu sõlmimise ajal ette näha. Eelkõige on siin tegemist ootamatute sündmustega nagu loodusõnnetused, haiguspuhangud jms. Kindlasti ei ole hodomeetri näiduga manipuleerimine või teadmatust sellest vääramatu jõud võlaõigusseaduse tähenduses. Lisaks märgib komisjon, et sõltumata sellest, kas võlgnik vastutab kohustuse rikkumise eest, on võlausaldajal õigus lepingust taganeda VÕS § 105 alusel.

Kaupleja esindaja on avaldanud soovi kaasata vaidluse läbivaatamisse ka A1 autokeskus. Komisjoni hinnangul puudub selleks igasugune vajadus ja põhjendus. Kui kauplejal on viimase suhtes etteheiteid, saab ta nõude esitada vahetult A1 Autokekusele. Tarbija ja kauplejale vahelisele müügilepingule need asjaolud mingit mõju ei avalda. Kaupleja nõutud ekspertiisi korraldamine ei ole võimalik ja põhjendatud.

Kaupleja vastuses märgib esindaja, et kauplejal on tarbija lepingust taganemise korral võimalus esitada tema vastu nõue kasutuseelise saamiseks. Ühe võimalusena nimetab kaupleja tasaarvestust. Tulenevalt TsÜS § 62 lg 1 ja VÕS 189 lg 1 on kauplejal tõepoolest selline õigus esitades VÕS §-s 198 nimetatud avalduse. Võimaliku nõude tasaarvestamiseks ei ole kaupleja midagi teinud. Kohtupraktika kohaselt arvestatakse kasutuseelis vahemikus 0,4 – 1% auto müügihinnast iga 1000 km kohta, kusjuures arvesse tuleb võtta ka sõidukil esinenud puudusi. Arvestada tuleb asjaoluga, et tarbija on auto remontidele kulutanud kokku 874,04 eurot. Seetõttu on tõenäoline, et kasutuseelise määr peab olema alla 1%. Tarbija auto hodomeetri näit on võimalik leida maanteeameti kodulehelt. 21.01.2020 oli see 141 537. Tulenevalt TKS § 40 lg 3 ei saaks tarbijavaidluste komisjon kaupleja nõuet kasutuseelise saamiseks läbi vaadata ka juhul, kui selline nõue oleks esitatud.

Vaidlevad pooled on esitanud väiteid ja vastuväiteid ka auto turuhinna suuruse ja selle määramise osas. Komisjon märgib, et auto turuhinnal tarbija lepingust taganemise nõudega puutumust ei ole.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Enn Tonka

Arno Sillat

Heli Pöder

/allkirjastatud digitaalselt/